

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kratochwill György ügyvéd (**cím**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperes által,
a Stefáni és Társai Ügyvédi Iroda (**cím**; ügyintéző: dr. Stefáni Károly ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve (I.rendű alperes címe)** I. rendű és
a **II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe)** II. rendű alperes ellen,
szállítmányozási díj megfizetése iránt indított perében,
a Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 4-én kelt, 8.G.41.410/2004/104. számú ítélete
ellen az I. rendű alperes által előterjesztett fellebbezés folytán, a 2009. március 6.
napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 100.000 (Százezer) forint másodfokú perköltséget.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 40.403,28 eurónak a kifizetés napján érvényes MNB devizaközép árfolyamon számított forint ellenértékét és annak 2004. június 9. napjától a megfizetés napjáig számított évi 8% kamatát, továbbá 1.242.000 forint

perkötséget; a keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes viszontkeresetét elutasította, s kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 600.000 forint ügyvédi munkadíjat.

Ítéletét a fellebbezés szempontjából lényeges - a viszontkereset elutasítására vonatkozó - részében az alábbiakkal indokolta:

A felperes és az I. rendű alperes között szállítványozási szerződés jött létre, melynek alapján a felperes vállalta 5050 tonna ömlesztett napraforgómag továbbítását **B.-ről** 2004. május 12-13.-i felrakással **M.-ba**, 55,- euró/tonna fuvardíj ellenében; a fuvardíj magába foglalta az áthajózást **K.** kikötőjébe, a vámkezelést és a tengeri hajómerülés ellenőrzését, **k-i** átrakással a kirakodás díját, a bárka állaspénzt a folyami fuvardíj 18,- euró/mt, a tengeri fuvardíj 37,- euró/mt összegét. A felperes a fuvardíj kifizetésének a határidejét akként határozta meg, hogy a folyami fuvardíj esetén 5 nappal a folyami fuvarlevelek aláírása után, a tengeri fuvardíj 95%-a a Bill of Lading aláírása után, 5%-a a kirakodás befejezése és az állás egyeztető számítások rendezése után esedékes. A felperes a rakomány átrakását **K.-ban**, a tengeri hajóba legkésőbb 2004. május 31-re vállalta, feltéve, hogy a rakomány teljes egészében rendelkezésre áll Magyarországon 2004. május 12-én és a vámkezelés befejeződik 2004. május 14-ig megfelelő időjárási viszonyok függvényében a Dunán és **K.** kikötőjében.

Az elsőfokú bíróság részletesen ismertette a felek 2004. május 17-e és augusztus 4. napja közötti levélváltásait. Ennek keretében, miután a felperes a szerződésben rögzített feltételeknek megfelelő, az I. rendű alperes által elfogadhatónak ítélt tengeri hajót nem talált, az I. rendű alperes 2004. május 28-án közölte a felperessel, hogy az általa bérelhető tengerhajó fuvardíja sokkal többbe kerül, mint a megállapodásban kikötött 37 euró díjtétel. Az I. rendű alperes ezt követően, 2004. június 3-án kibérelte a "**H**" nevű hajót 330.000 USD ellenében, ez 65,34 USD/mt fuvardíjat jelentett. Az I. rendű alperes 2004. június 8-án tájékoztatta a felperest a "**H**" hajó bérletéről, annak díjáról, s arról, hogy mivel a felperes nem tett eleget a szerződésben vállalt kötelezettségének a tengeri fuvart illetően, ezért a tengeri hajót az I. rendű alperes saját költségére bérelte, emiatt 83.325 euró többletköltsége merült fel.

A felperes az elsőfokú bíróság által ismertetett módosított keresetében az I. rendű alperest 40.403,280 euró, s annak 2004. június 9. napjáról számított évi 8% késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni, keresetét a Ptk. 511., 513. §-aira és a Ptk. 488. §-ára alapítva.

Rögzítette: az I. rendű alperes módosított viszontkeresetében 83.325 euró és ennek 2004. július 26. napjától számított évi 8,60%-os kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte az I. rendű alperest kötelezni, s kérte 41.662 euró vonatkozásában az előzetes végrehajthatóság kimondását is. Keresetét a Ptk. 514. § (1), 520. § (1) bekezdésére alapította, s kérte a felperest a szállítványozási szerződés megszegéséből eredő kárának megtérítésére kötelezni.

Előadta: a felperessel kötött szerződés szerint a tengeri fuvarozás költsége 37,- euró/mt lett volna; a felperes szerződésszegő magatartása miatt a fuvardíj ténylegesen 65,34 USD/mt, azaz 53,50 euró/mt lett, így a felperes által okozott kár összege 5050 tonna áru esetén 83.325 euró; a felperes 2004. június 17-én kelt

levelében a fuvardíj többlet összegének 50%-ára, azaz 41.662,50 euróra a Ptk. 242. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelő tartozáselismerő nyilatkozatot tett.

A felperes kérte az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmének az elutasítását. Vitatta, hogy tartozás-elismerést tett volna; azt állította, nyilatkozata üzleti ajánlatnak tekinthető, a felelősségét nem ismerte el.

Nem vitatta, hogy az I. rendű alperesnek 83.325 euró többletfuvar költsége merült fel.

Hivatkozott a Cstv. 36. §-ára, miszerint az I. rendű alperes viszontkereseti kérelmet nem érvényesíthet a felperessel szemben. Az I. rendű alperes igényét csak felszámolási eljárásban felszámolási igényként érvényesíthette volna és az igénybejelentési határidő elmulasztása jogvesztő. Így az igénye akkor is megszűnt, ha egyébként jogos lett volna.

Az I. rendű alperes szerint a Cstv. 38. § (2) bekezdése, 37. § (3) bekezdése, 38. § (3) bekezdése, 3. § (1) bekezdés c) pontja értelmében téves az felperes álláspontja, miszerint a hitelezői pozícióját I. rendű alperes elvesztette és érvényesíteni kívánt joga megszűnt.

Az elsőfokú bíróság az eljárást a II. rendű alperessel szemben elkülönítette és megszüntette.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét túlnyomórészt megalapozottnak, az I. rendű alperes viszontkeresetét, illetve beszámítási kifogását megalapozatlannak találta.

Jogi álláspontja szerint, a felperes és az I. rendű alperes között szállítmányozási szerződés jött létre, melyre a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. tvr. 25. § i) pontja alapján, a felek jogválasztásának hiányában a magyar jogot kellett alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen a felperesnek a Cstv. 38. § (3) bekezdésére alapított kifogását vizsgálta, és arra a következtetésre jutott, hogy - mivel az I. rendű alperes igényét kereset útján érvényesítette a felszámolási eljárást megelőzően indított perben, a keresettel szemben nemcsak beszámítási kifogást terjesztett elő - a Cstv. 38. § (2) bekezdése értelmében az I. rendű alperes igényérvényesítési jogosultsága nem szűnt meg, ezért a viszontkeresetet érdemben bírálta el.

A Ptk. 520. § (1) bekezdése alapján a kártérítés törvényi feltételeinek fennállása hiányában elutasította az I. rendű alperes viszontkeresetét, mivel nem lett bizonyítva a felperes részéről jogellenes magatartás.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a viszontkereset elutasítására vonatkozó részét az I. rendű alperes támadta meg fellebbezéssel és annak megváltoztatásával a felperes viszontkeresete szerinti marasztalását kérte.

Fellebbezésének indokolásában előadta, hogy az elsőfokú bíróság - egy kisebb, ámde lényeges kiegészítéssel - lényegében helyesen állapította meg a tényállást, azonban abból téves jogi következtetést vont le mind a kártérítés, mind a tartozás elismerése vonatkozásában. Arra hivatkozott, hogy a felperes csupán 10 nappal a szerződés megkötését követően, ténylegesen 5 nappal a tengeri hajóba történő tervezett berakodás befejezése előtt, s 1 nappal a folyami hajó határátlépését követően tájékoztatta az I. rendű alperest első ízben a lehetséges fuvarszekőről, majd az I. rendű alperes határozott utasítása ellenére sem bérelte ki a **K. S.** nevű

hajót, megsértve ezzel a Ptk. 515. §-ának (2) bekezdését. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság ítéletének azzal a megállapításával sem, hogy a felperes azért nem szegett szerződést, mert a szerződésben kikötött összegért az I. rendű alperes sem tudott megfelelő hajót találni, ugyanis egyrészt az I. rendű alperes nem május 7-től, hanem csak május 28-tól (attól az időponttól, amikor egyértelműen kiderült számára, hogy a felperes nem tud eleget tenni szerződésben vállalt kötelezettségének) kezdett fuvarszekőzt keresni, másrészt a felperes mint szállítmányozással hivatásszerűen foglalkozó cég, a fuvarozás terén kellő szakértelemmel rendelkezett, ezért már a szerződéskötéskor birtokában kellett lennie a fuvarszekőzökre vonatkozó ismereteknek, beleértve a számbajöhető hajókat és azok bérleti díját. Ha ennek ellenére a szerződésben kikötött bérleti díjért tengeri hajót nem lehetett bérelni, akkor a felperes lehetetlen szolgáltatásra vállalkozott, s a szerződés a Ptk. 227. § (2) bekezdésébe ütközik; ez esetben a felperest a Ptk. 238. § (2) bekezdése alapján kellett volna marasztalni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására és az I. rendű alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

A felperes egyrészt tagadta, hogy az F/38. sorszám alatt okirati bizonyítékként csatolt levélben tartozását elismerte, másrészt a Csődtörvényben szabályozott jogvesztő igényérvényesítési határidő I. rendű alperes részéről történt elmulasztására hivatkozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy a Fővárosi Bíróság a felperes felszámolását 2006. január 12. napjára eső kezdő időponttal rendelte el, a felszámolás elrendelésének közzétételére 2006. március 9. napján került sor, az I. rendű alperes hitelezői igényt a felszámolási eljárás során nem jelentett be.

A felszámolás kezdő időpontjának és közzétételének tényét a beszerzett cégmásolat alapján, azt a tényt pedig, hogy az I. rendű alperes nem jelentett be hitelezői igényt, a felek egyező előadása alapján [Pp. 163. § (2) bekezdés] állapította meg.

A kiegészített tényállás alapján az I. rendű alperes fellebbviteli tárgyaláson pontosított - a viszontkereset elutasítását támadó - fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

A felperes felszámolásának kezdő időpontjára tekintettel irányadó, a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló, lényegesen az 1993. évi LXXXI. törvénnyel, valamint az 1997. évi XXVII. törvénnyel módosított 1991. évi XLIX. törvény (többször módosított Cstv.) 38. §-ának (3) bekezdése értelmében, a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő

időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is a hitelező volt. A többször módosított Cstv. 38. § (2) bekezdése szerint, a felszámolás kezdő időpontja előtt indult peres és nemperes eljárások a korábban eljáró bíróság előtt folytatódnak. A pénzkövetelés érvényesítése céljából a felszámolás kezdő időpontja előtt indított eljárás a hitelezőt nem mentesíti a 28. § (2) bekezdésének f) pontjában és a 46. § (7) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítése alól.

A többször módosított Cstv. 37. § (3) bekezdése értelmében, az (1)-(2) bekezdésekben foglalt esetekben az egyéves határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, akárcsak a Polgári Törvénykönyvben meghatározott jogvesztő határidők [például: Ptk. 308/A. § (1) bekezdés].

Az igényérvényesítésre nyitva álló 1 éves határidő jogvesztő (jogszünetítő) határidőnek minősül, amelynek elmulasztása az alanyi jog megszűnését vonja maga után.

Az I. rendű alperes az alanyi jogának érvényesítésére megszabott egyéves igényérvényesítési, anyagi jogi határidőt - melyet az idézett jogszabály kifejezett rendelkezése jogvesztőnek minősít - elmulasztotta azzal, hogy 2007. március 9-ig nem tett hitelezői igénybejelentést, ezért alanyi joga az adóssal (jelen per felperesével) szemben elenyészett [Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.154/2005/7.].

Az elsőfokú bíróság ezért tévedett, amikor az I. rendű alperes viszontkeresetét érdemben vizsgálta. A többször módosított Cstv. 38. § (2) bekezdésének az a szabálya, amely a felszámolás kezdő időpontja előtt indult eljárásra vonatkozik, azt jelenti, hogy a felszámoló által el nem ismert igény elbírálása a korábban eljáró bíróság hatáskörébe, nem pedig a 46. § (5) bekezdése alapján a felszámolási eljárást lefolytató bíróság hatáskörébe tartozik. Ez azonban nem érinti azt a törvényi rendelkezést, hogy az adóssal szembeni követelést a hitelezőnek be kell jelentenie, s hogy ennek a közzétételtől számított 1 éven túli elmulasztása jogvesztéssel jár. A többször módosított Cstv. által kifejezetten említett kivételektől eltekintve - a felszámolási vagyontól -, melybe az adós követelése is beletartozik, csak a felszámoló által nyilvántartásba vett hitelező kaphat kielégítést.

Mivel az I. rendű alperes követelését az egyéves jogvesztő határidő alatt nem jelentette be a felszámolásba, alanyi joga (követelése) a törvény erejénél fogva megszűnt, így az erre alapított keresete nem lehetett alapos.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét - az indokolás módosításával - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperest a felperes ügyvédi képviselével összefüggésben felmerült, s a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján - a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységére figyelemmel - mérlegeléssel megállapított (általános forgalmi adót is tartalmazó) másodfokú perköltségének megfizetésére.

Budapest, 2009. március 6.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

dr. Farkas Mária s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:
(Varga Beatrix)